

**Hexaēmeron Hē Toi, Kosmourgia, Georgiou tou Pisidou
diakonou ...**

Georgius <Pisida>

Lutetiae, 1585

Του Αυτου Γεωργιου Πισιδου εις Τον Ματαλον Βιον. Eivsdem Georgii
Pisidæ Poemation De Vanitate Vitæ: eodem Fed. Morello interprete.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70102)

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΓΕΩΡ-
ΓΙΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ
ΜΑΤΑΙΟΝ ΒΙΟΝ.

ΝΟΙΞΟΝ ἡμῖν τῷ λογισμοῦ τὰς πύλας,
Ο τῆς ὄνου τῶν ἀγνοίξας τόσῳμα.
Εἰ καὶ λέλεκται τοῖς θεόπλοισ πατράσι
Τὰ τῷ κατῆ ἡμαῖς ὁ ἀγνώστου βίῳ.
Ομως ἐκείνοις χρωόμενος διδασκάλοις,
Ἐμαυτὸν ὡς ἐνεστὶν ἐμμέτρως γράφω,
Δι' ἧς πέπονθα τῷ παθῶν ἀμετείας,
Γραφάς ἐμαυτοῦ καὶ κατηγόρος μῦθων
Τὴν τῷ βίῳ ρέεσαν εἰκόνα γράφων,
Καὶ τῷ παθῶν τὰ κέντρα μορφῶσαι θέλων,
Καὶ τῷ λόγῳ τὰ νύερα τῷ τύφῳ ξέων,
Δεῖξω τὸν ὄγκον μηδαμοῦ βεβηκότα.
Ἀλλ' ὡσπερ οἷς ἔδοξε τὴν τύχην γράφην,
Σφαῖρας ἐχούσης διμετάπτωτον βάσιν·
Οὕτω τὰ δυσκάτεκτα τῷ τίφῳ σκέλη,
Καὶ κοῦφα δεῖξω καὶ πλέον πῆρειμύα·
Ουχ' ἴσαται γὰρ, ὡς ἐπὶ σφαῖρας πρέχειν,
Ἄνω δὲ πηδᾶ, καὶ καταπαῖται κάτω·
Υψούμενος δὲ δυστυχῆ, μεταρσιος·
Θαῖτον δὲ πῖωλι, καὶ πεσὼν ἀναβέπει

10

20

Τὸν

EIVSDEM GEORGII PISIDÆ

POEMATION DE VANITATE VITÆ:

eadem Fed. Morello interprete.

DX PANDE sermonis fores nobis [DEVS]
 Afinae vt loquentis ora reſeraſti prius.
 Vt dicta patribus ſint, Deum qui viderat,
 Quæ vitã ad iſtã quotidianam pertinent:
 Tamen magiſtris vſus illis optimis,
 Me in verſibus deſcribo, quantum fas mihi eſt.
 Motus ob animi non moderatos dolens,
 Et ſcriptor, accuſator & mei ipſemet:
 Vitæ fluentem imaginem cùm pinxero,
 10 Et finxero permotionum aculeos,
 Sermone Faſtûs turgidos neruos dolans,
 Docebo nuſquam altum tumorem ſiſtere.
 At ſicut eſt viſum quibuſdam pingere
 Fortunam habentem labilem ſphærę baſin:
 Sic crura Faſtus ægre conſiſtentia,
 Leuia indicabo, magi magiſque languida.
 Nam non ſtat vnquam, ceu globo qui curſitat,
 Surſum inſilit, at in ima retro labitur:
 Elatus & ſublimis, infelix modò eſt,
 20 Citòque lapſu decidendo diruit

Inuocatio
 cum propo-
 ſitione.

*Aſina Balaam
 num. 22.
 Iac. 2. 1. 2.*

Pſal. 39. 73.

*Calen. in Ex-
 hortat. ad
 artes.*

*Inconſtantie
 faſtus cum
 fortunæ le-
 uitate com-
 paratio.*

S ij

DE VANITATE VITÆ.

Fortuna sedem quam leuem ante struxerat.
 Dum quippe Fortuna editum Fastum cano,
 Ambobus ecquid accidat simul arguam.
 Hic antequam nascatur in tabem incidit,
 Partus vt immaturi abortus horridus.
 Nam plectitur Fastus supercilio tumens,
 Maiore se viso, quod attollit magis.
 Extruditur tamen propellitúrque vi,
 Clauum quasi vnum trudat aliquis altero.
 Venator imbellis velut, si pineo

30

Comparatio
 fastuosi cum
 venatore.

Telo ferire vult leonem feruidum,
 Incautus inualido perit iaculo suo:
 Sic fastus humilis, grandia vbi iactat, cadit.

Apostrophe
 ad Patriar-
 chã Sergiũ,
 cum atte-
 nuatione.

Tu, ver meorum Carminum gratum & calens:
 Tu oppositus in nos concitatis fluctibus,
 Reflas procellæ passionum turbidæ,
 Nostram loquentem dirige, obtestor, ratem,
 Tua efficaci prece, leui aspirans scaphæ.
 Iactatus etenim fluctuum vitæ impetu,
 Planè incitor contrà stylúmque exerceo.

40

Vitæ inani-
 tatis descri-
 ptio.
 Gen. 3. 18.
 Eccles. 12.

Puluisculus, lutum, & cinis retrò means:
 Nam terra terræ denuò connectitur,
 Et fasciis inuoluitur terrestribus:
 Rursúmque puluis profilit, tanquam cinis
 Aut gluma, quam vis turbinis cum sustulit
 Summum ad cacumen, mox ad ima deprimit.

Iac. 4.
 Psal. 61.

Mortalium sic euehunt versatilem
 Vitam malignorum procellæ flaminum

In edi-

Τὸν ἔκ τύχης ὠρὴν κευφωσώτερον θρόνον.

Τῆς γὰρ τύχης κύημα τὸν τύφον γράφων,

Τὸ συμβεβηκὸς δ' ἐξελέγξω τῆς δύο.

Ὁ ὠρὴν κρηθῆ τῆ φθορᾷ σιωπεφθάρη,

Ὡδῖνος δ' ἀμβλωσις λίθλιωιδρῆ.

Κολάζεται γὰρ τύφος ὠφρυωιδύος.

Ἀποφρυωθεὶς τῆ θεᾷ τῆ μείζονος.

Ἐκχρούεται δὲ καὶ παρωθεῖται βία.

Ὡς εἴ τις ὡτεῖ πάπαλον τῆς παπάλας.

30 Ὡσαυτὸ γὰρ εἴ τις ἀδελφὸς ἡμετέρου,

Θύων βόην λέοντα πάλιν ἐξίφθ,

Ἐκ τῆς ἐαυτῷ φθείρεται τοξομαίων

Οὕτω ταπεινὸς τύφος, εἰ βάλῃ μέγα.

Ἀλλ' ὡ τὸ θερμὸν τῆς ἐμῆς λόγων ἔαρ,

Ὁ τῆς κατ' ἰμῶς ἀντικείμενος σάλας,

Καὶ τῆς κλύδωνι τῆς παθῶν ἀντιπνέων,

Ἰθυον ἰμῶν τὴν λαλοῦσάν ὀλκείδα,

Τῆ σῆ πωροσυχῆ πνθ μωτώσας τὸ σκάφος.

Τῆ τῆ βίου γὰρ κυματούμενος ζάλη,

40 Ὁμοῦ καὶ αὐτὸς ἐκινούμενος καὶ γράφω.

Ὁ χοῖς, ὁ πηλὸς, ἢ παλίντροφος κόπης.

Τῆ γῆ γὰρ ἢ γῆ συμβιβάζεται πάλιν,

Καὶ ἀπαργαυοῦται ὡ γείωδ' ἀπαργαυῶς,

Καὶ χοῖς πάλιν πωροῦσιν, ὡσαύτ' ἢ κόπης

Ἦν ἢ βία σαρροφῆ τῆς πνθ μῶτων

Πρὸς ἕλκος ἐξαίρουσα συφέλλῃ κάτω.

Οὕτω γὰρ ἰμῶν τὸν πολύτροπον βίον.

Αἱ τῆς πονηρῶν πνθ μῶτων καταιγίδες.

πρὸς
Σέργιον
Παπει-
ἀρχίω.

ΕΙΣ ΜΑΤΑΙΟΝ ΒΙΟΝ.

α. μήν.

Πρὸς ἕψος ἔξαίρεισι καὶ δόξαι νόστου.

Αὐτῆς δὲ χοῖς κείτῃσι ἔα ἰδίῃ κέτω,

Ἐως ὃ τῷ κτίσματος ἀρμύσῃ λόγῳ

Τῶν στυδεθέντων πλὴν ἀναγκάσαν λύσιν·

Νῦν ὃ παρεκύψας ὡσπερ ἕκ πινος βάθους

Ὁ χοῖς, ὃ θεῖα πνευματωταῖς εἰκότι,

Καὶ τὰς γεώδης ἐκβοᾷ τραχυδίας,

Καὶ τὸν γῆαν δοκουῦντα δακρυῖβ βίον.

Ἦδη μὲν οὖν ἐπλαττον οἱ μυθογράφοι

Ἀνδροπόμορφον ἵππον ἢ Ἰωαντήιον,

Ταυροπερόσωπον ἄνδρα συμπεφυρμένον,

Δείκνυντες, οἷμα, τὸν πεφυρμένον εἶον·

Πολλὴ γὰρ ἡμῖν ἐντεθήσεται γῆρας,

Εἰ μὴ τις αὐτῶν τοῖς ἀποκρίφοις λόγῳ

Ἐμφρων λογιμὸς βύσεθαις μεταρμύσῃ·

Κάτω μὲν οὖν ἀνδροπόμος ἡ πεπλασμένους,

Ἄνω δὲ μορφῶν δεικνύων κερσοφόρον,

Αἰνιγματώδης λοιπὸν εἶχεν ἐμφάσης.

Ὡς πᾶς ὁ μιγνὲς τῇ λογικῇ φύσιν

Τὰς κτηνομόρφους τῶν παθῶν πᾶρῆμασθαι,

Ἀναδέπει τὸ πλάσμα, ἔπεφυρμένους

Ἐκ τῷ λόγῳ μέτεισιν εἰς κτηνωδίαν·

Οὕτως ἀμειψθεῖς τῇ κακῇ πᾶρῆμασθαι

Ἀνδροπόμος εἰς βοῦν φατικῶν πᾶρῆμασθαι

Καὶ τῶν παθῶν τὸν χόρτον ἐσθίων μαίτιον,

Τὸ κάλλος ἀπ᾽ ἐπέψην εἰς ἀμορφίαν.

Καὶ δεσμὸν, οἷμα, κερσοφόρας ἐδέξατο,

Ὡς λαβυρίνθου, τὰς πολυτροπικὰς βίας,

iii 2

Δόξω

50

60

70

In editum locum atque falsam gloriam.
 50 Pulvisque rursus decidit, manetque humi,
 Donec Creantis sermo vinxerit potens
 Solutionem, quæ ligatas res manet.
 Nunc exerens se quasi profunda de specu
 Pulvis, Dei cui spiritum forma indidit,
 Telluris effert horridas tragedias,
 Falsoque risu diffluens ævum gemit.

Iam fabularum finxerant olim patres
 Monstrum biformem, nempe Equum forma Viri,
 Virumque Tauri fronte præditum impari.

60 Vitæ innuentes disparem formam, reor:
 Nam multus in nos risus excitabitur,
 Nisi hæc recondita dicta iudicium graue
 Mentis, pia explicatione accommodet.

Ergo figura hominis tenebat infima,
 Formam supernè habens timendam cornibus:
 Aenigmatum pars reliqua erant imagines.

Sic quisquis in ratione forma prædita
 Has belluinas inserit libidines,

Inducit antiquam figuram, ac turpiter
 70 Rationis vsu perditio fit bellua.

Mutatus vnde fictione pessima

Homo bos bouis præsepe confectatus est:

Cupidinumque fenum inaniter vorans,
 Amisit omne pristinum decus suum.

Quin vinculo connexus aptè fingitur,
 Labyrinthus ac si vita multiplex foret,

Mythologia
 Centauri &
 Minotauri,
 quæ erant
 feræ forma
 hominũ in-
 ducte. Ouid. 8.
 & 12. Metam.

Explicatio
 Minotauri,
 de iis qui in
 figura ho-
 minis vitam
 & feritatem
 gerunt bel-
 luarum.

Psal. 31. &
 48. in eos qui
 Dei imaginem
 Et rationis di-
 gnitatem quã
 in se gerunt,
 obliterat, vide
 Opusc. mun.

DE VANITATE VITÆ.

Vitæ cum
labyrintho
comparatio.
Virg. 5. Aen.
Ouid. 8. Met.

Obliqua cuius ianua est, atque ardua:
Nam quantò contendit magis quis egredi,
Tanto magis intra limen inclusus manet.

Hinc est, opinor, vnde tot morbis malè
Curisque vexor, pigra tanquam bestia:

80

Vt aggrauatus fortis huius tædio,
Dum flector vndequaque & vsque deprimor,
Velut solent ægri valescam & recreer,
Ac pristinam formam resumam denuò.

Humanæ
fragilitatis
hypotyposis.

O gentis hominum gramen vt semper leue!
O germen animatum, decor cuius citò
Cum messe marcet appetente temporis!

Quis corde spectans ex inaspectabili
Vitæ theatrum infamiæ plenissimum,
Ridente luctu ludicrum non arceat?

90

In scurras
Sophistas.

Nam sæpe rident nos cachinnis impiis,
Risus inanes opifices vanissimi:

D. Hierony-
mus Epist. ad
Furiæ & De-
metriadem.

Audent thronos ac dignitates pingere,
Fingunt potestates, vt his temulentia
Affert, domi quicquid cachinnorum latet.

Et quispiam ex illis principem vestem induens
Extollitur, fortunam & extemplo facit:

Ambitio &
fastus Sophiste
vel Gnostici
cuiusdam,
carpitur.

Ac dignitatem sic repræsentat tacens:
Et cum nihil sit, autumat se esse omnia,
Et cum sciat nil, vult videri scire se.

100

Sic mente in vnica duplex amentia est,
Fictus Sophista, fatuus Atticum sonans,
Illuditur, sustollit animos interim,

Donec

Λόξω ἔχοντι πλὴν δυσέκβαρον θύραν·

Οσον γὰρ αὐτὴν ἐκτρέχειν ἐπέιγεται,

Τοσῶτον ἐντὸς γίνεται τ' ἄξοδου·

80 Εντεύθεν, οἶμα, καὶ νόσοις καὶ φρονήσιον

Ὡς κτήνος ἄρξεν εἰκότως μασίζομα,

Ὅπως βαρυθεὶς τῇ κακῇ μερυσιᾷ

Ἐν τῷ πᾶσιπᾶσαι τε ἔβριθην κείτω,

Ὡς οἱ νοσῶντες εἰς ἀνάκτισιν βέχων,

Τὸ πᾶσιπᾶσαι εἶδος ἀντημορφώσω πάλιν.

Ὡ τ' καθ' ἱμαῖς ἀδραγρόφου χλόης,

Ὡ βρασὸς ἐμπνοῦ, οὗ δ' ἀκλῆτος ὀξέως

Συὸν δ' ἰεροσμῶ τῷ χρόνῳ μῦθαινεται!

Τίς οὖν σκοπήσας εἰς ἀπόπλου καρδίας

90 Τὸ τῷ βίῳ θέσθῃ ἀγμῶν γέμων,

Θρήνην γελᾶντι μὴ σβέσει τὸ παρήγιον;

Ἢδη γὰρ ἱμαῖς καὶ γελᾶσι πολλάκις

Οἱ τῷ νόθου γήγως ἐργάται νόθοι

Θεοῖσι πᾶσιπᾶσαι, ζωγραφοῦντες ἀξίας,

Ἀρχαὶ ἀναπλάθοντες, ὡς δὲ βί μείθῃ

Τίω τῷ γέλωτος συμφορῆν ἀναπλάσῃ,

Καὶ πῖς πᾶσιπᾶσαι ἀλβίς ἀρχικῶν ἐπιμῶν

Στολιῶν ἐπῆρται, καὶ χροῦν τὴν πύχλιον,

Καὶ γρηματῆρ μὴ γαλανὴν πλὴν ἀξίω.

100 Φαντάζομαι δὲ μηδὲν ὄν, ὡς ὄν ὄρα,

Καὶ μηδὲν εἰδῶς, εἰδέναι δοκεῖν θέλω,

Διπλῶν ἔχον ἀνοίαν εἰς ψυχῶν μίαν,

Πρασὸς σοφιστῆς, μωρὸς ἠπικισμῶν.

Καὶ παίζομαι * μῶν, πλὴν πᾶσιπᾶσαι φρονίμῳ μέγα,

χ. πίζομαι.

T

ΕΙΣ ΜΑΤΑΙΟΝ ΒΙΟΝ.

Εως πρὸς ἄλλοι τῶ βίῃ ὁ παίγιον.

Οὕτω πέφυκε τῷ βεόντων ἡ φύσις

Σκηπῆς ἀδελφῆ, συγενῆς ἐνυπνίων

Παρέρχεται γὰρ πᾶς ὁ τῶ τῶφου σάλος,

Ὡς ὑπνος, ὡς ὄψος, ὅσα ἔχον χάσιν.

Καὶ πολλάκις χυθέντα ἔτεθρυμμόν

Ἐν τῇ κατ' ὑπνον τῷ λογισμῷ εἰσάσθ,

Ἀναπνεῖ τὸν ἀνδρα τῇ κούφῃ θεᾷ.

Κλέπτῃ δὲ τὸν νοῦν, καὶ μεταίρῃ τιῷ φύσιν,

Ὡσπερ πονηρὸς τῷ φρενῶν ὁδοσάτης.

Καὶ πλοῦτον αὐτὰ μὴ πρὸντα συλλέγῃ,

Καὶ ζηματοργεῖ τὰς ἐνύπνοις ἀξίας,

Χαραῖς ἀποφύκτου δεικνύων ἰσάλλματᾶ.

Καὶ μὲρ γρίτας λυκαδέρμοις παροσφέρῃ.

Καὶ τοῖς ἀδήλοισ τῷ πύργων αἰθρακῶν

Λίθοις ὑφάπτῃ, καὶ πυροῖ τιῷ καρδίαν

Τοῦ μὴ λαβόντος, ὡς λαβόντος τιῷ χάσιν

Οὐκ οἶδα πῶς τὸ πλάσμα τῷ ἐνυπνίων

Ὡς πρᾶγμα δεικνύει, καὶ φρενοφθόρῃ * βίῃ,

Αἰσθητικῶν δρῶν τιῷ ἀνασθητικῶν πλάττω,

Πλιῶ μικρὸν ἔπω καὶ πρῆλθεν ἡ χάσις.

Εὐθὺς γὰρ αὐτὸν ζῆμοι τὸ οὐσίαις.

Κλέπτοισι γὰρ που καὶ τοῖς φίλοις αἱ τύχαι.

Δι' ὧν ἔχοισι θρακῶν ψυχρῶν,

Εἰ μήτις αὐτοῖς σωφρονῶν ἀντεμβάλοι.

Τὸ γνωστικὸν φρόνημα τὸ συμμετείας,

Ὡς μήτε χρώνως, μήτε μὲν ὑφ' ἡμῶν

Κινῶν τὰ νόθα τῷ ἐν ἡμῖν ὀργανῶν,

Λίσθ

10. βίῃ.

110

120

130

Donec erit huius acta vitæ fabula.

Natura rerum talis est fluentium,

Scenæ soror, consanguineaque infomnij:

Omnia procella nempe fastus præterit,

Vt somnus atque infomnium variabile.

110 Quin sapius molli iacentem in lectulo,

Dum per quietem sensa cordi se ingerunt,

Exsuscitat virum leui spectaculo:

Furatur ac mentem, indolémque altè euehit,

Vt hostis & grassator atrox mentium.

Accumulat absentes opes ex tempore,

Ac dignitatum læta format somnia,

Simulacra inanis gaudij blanda indicat:

Et Margaritas candicantes exhibet:

Succendit & Carbuncolorum ardentium

120 Cæcos lapillos, & facem cordi admouet

Eius nihil qui cepit, ac si ceperit.

Quanam arte dubito infomnij ludibrium

Præbeat ut ipsam rem, & nocente mentibus

Telo remotum à sensibus ad ipsos trahat

Errorem, at hæc perit repente gratia:

Nam subito multat hunc sua in opulentia.

Fortunæ eos furantur etiam quos amant,

Per carneas animæ illecebras quas habent.

Nisi si quis ipsis obiicem opponat catus.

130 Moderationis callidam prudentiam:

Nec, molliter vel remissa dum manu

Ciet organorum quæ penes nos neruulos,

Rerum hu-
manarum in-
constantia
fastus leuita-
tem indicat.

Fastus & Sa-
tanæ præsti-
giæ in som-
niis.

D. Basilus de
Humil. & D.
Greg. Naz.
ser. 53.

Plato Polit.
9. Cic. 1. de
Deuin.

DE VANITATE VITÆ.

Intensionem soluat, animi quæ copula est:

Neu tensione tam graui tamque valida

Hæc tela vitæ emolliat communia:

Aequabili at mensura adaptet barbitum:

Vt rite cùm mox tensa erit, per eam feræ

Mentis quiescant motionum belluæ.

Vbi lapsa natura à decori tramite

Ad belluinam sortem abiuit deuia.

140

Sedenim vir ille mente solida ostenditur,

Calcauerit qui retia erroris mali,

Lapsusque fortunæ vsque adeo variabilis.

Nam plurimis Fortuna quæ dici solet,

Procella fastus cuncta quàm sublimis est,

Spe feruet hac præsumpta, & vsque fluctuans,

Summum vocatur in periculum ac metum.

Vt crure si quis inquieto cursitet:

Similia.

Vt qui efferuntur summa per fastigia,

Funes obambulando vinctos firmiter,

150

Si pes labascet, summitatis vertice

Vastissimam in profunditatem corruunt.

Sin humilis incedens humi flectit oculos,

Tollitur in altum, Perseo sublimiùs,

Alatus vt non sit: trucidat Gorgonas,

Peccata nempe erroris horrida maximè,

Quæ semper in se fixa habentes lumina

In saxa vertunt protinus viuentia:

Et belluæ libidinum obiectos feræ,

Monstrum volatu conficit celerrimo,

160

Scrúatque

Persei my-
thologia in-
signis, in qua
peccata ipsa
Gorgonib.
comparat:
perturba-
tiones animi
beluz mari-
næ, cordis
puritatem
Andromedæ
virgini.

- Λύσθ' ὅν ἀρμόζοντα τῇ ψυχῇ τόνου·
 Μηδ' αὖ βίαία καὶ βαρεία στυπιάσθ'
 Φύρθ' τὰ κοινὰ τῶν τῷ βίου βέλῃ·
 Ἴσθ' ὃ ρυθμῷ συμβοιάσθ' τὴν λύρα,·
 Ὡς αὖ δι' αὐτῆς ἀσφαλῶς ἠρμοσμένῃς,
 Καὶ τῶν λογισμῶν ἠρεμῶσι θηρία.
 Ὅτε σφάξῃσα τῷ ᾠρέποιος ἢ φύσις
 140 Πρὸς θηριώδῃς ἐκτραπῆ μετουσίᾳς.
 Ἀνὴρ γὰρ οὗτ' εἰκνυται πεπησιμῶνος,
 Ὑπερβεηκῶς τ' πλάνης τὰ δίκτυα,
 Καὶ τοὺς ὀλίθους τ' ἀφρόφου τύχης.
 Ἡ γὰρ πρὸ δῆλοισι ὀνομασμένη τύχη,
 Ὅσον αὖ δόξῃ πᾶς ὁ ἔ' τύφου σάλος
 Βεβίβῃ δοκῆσθ', καὶ ἀφάρρῃ τῇ φύσθ',
 Καὶ πρὸς μέγαν κίνδυνον ἦρται καὶ φόβον.
 Ὡς οἱ ἀφρέχοντες ἐκτενῆ σκέλῃ·
 Ὡς οἱ πρὸς ὕψος ἐν μεταρσίῳ τάσθ'
 150 Σχοίκοις ἀφρέχουσι ἰχθυοσιωτέτοις.
 Εἴ που πρὸ ασφαλῶσι τῶν ὕψωμάτων,
 Ἐν τῷ βάθῃ πίπτοισι τῶν στυτειμμάτων.
 Εἰ δ' αὖ ταπεινός ἐστὶ τὸ βλέπει καίτω,
 Πρὸς ὕψος ἦρται, τὸ πλέον ἔ' Περσέως,
 Καὶ μὴ πλεροῦται, τὸ φονδύβ' Γοργόνας,
 Τὰς δεσπρωσώποις τ' πλάνης ἀμύρτίας,
 Αἱ τοὺς πρὸς αὐτὰς ἐκτενῶς θεωμένους
 Λίθοις μεταλλάττοισιν ἐμφυχωμένους,
 Καὶ πρὸς τὸ κῆτος τῶν παθῶν τετραμμένους,
 160 Τὸ μὲν φονδύβ' ἔ' μεταρσίῳ δρόμῳ,

ΕΙΣ ΜΑΤΑΙΟΝ ΒΙΟΝ.

Σώζῃ δὲ σεμνῶν πρῆξενον πλὴν καρδίαν.
 Εἰ γὰρ μαθητιῶν τις ἐμφρόνως γέλοι
 Μαθεῖν ἑαυτὸν, πᾶσιν ἔγνω πλὴν φύσιν·
 Καὶ κοσμικῶν φρονησὶν εἰκότως ἔχῃ·
 Σμικρὸς γὰρ ἔστι κόσμος αἰθερώπου φύσις·
 [Καὶ μηδὲν εἶ] σαφρόνως πεπηγμένος,]
 Ἄνω βαδίξῃ τὰ βεβηκέναι κάτω.
 Φύλαξ δὲ πρὸ πλὴν καλῶν ἀπιμῖαν,
 Πολλῶν τε δόξαν πλὴν ἀδοξίαν ἔχῃ·
 Ἄσπερ γὰρ ὕβρις εἰσὶ τοῖς πρῶτοις,
 Ἐπαυτός ἐστι τῶν τῶν ὑβρισμῶν.
 Ἡ γὰρ πρὸ δήοις ὀνομασμένη τύχη,
 Εἰκὼν τις ἔστιν ἀταρεπῶς ὀρχηστρίδος
 Ἐν τοῖς ἑαυτοῖς ἀπικλωμένης εὐφροῖς,
 Χθροπονύσης τῆ βίου τὰ πλάσματα
 Σκιαῖς ἀμυδραῖς, οὐχ ἰσχυρῶν πραγμάτων.
 Ἡ δρῦπτεται μὲν ἀταρεπῶς ὀρχουμένη.
 Σφέφῃ δὲ * τὰς κόρας τῆν ὀμμάτων *
 Γρῶς οἷς τὸ χεῖνον ὄμμα λοξάσαι θέλει.
 Εὐθύς δὲ πέμπει πρὸς τὸν δήον τῆ θεῶν,
 Συνασατεῖν θέλουσα τῆ θεαλεία
 Μορφοῖ δὲ πολλὰ, πάντα μὲν μιμουμένη,
 Μηδὲν δὲ δράσαι τῆν αἰεὶ πεπηγμένων.
 Ἡ μαχρὰς ὄντως, ἢ ποτὲ μὲν οὐδένα,
 Ἐεῶν ἢ πάλως γηματοῖται πόθου.
 Ἄλλοις μὲν ἄρχαι καὶ θεῶν καὶ βήματα,
 Οἷς εἰσὶν ἔχθρα συμφυῆς, καὶ φρονητίδες,
 Ὅσοις δὲ νοῖς πέφυκεν ἐσθειμένος,

ἴσ. δ' ἑαυτοῖς.

170

180

Θεῶν,

Seruâtque cordis virginem venerabilem.
 Nam si sciendi cupidus optet discere
 Se, nosse naturam simul rerum potest.

Sui notitia.

Ac iure mundanam obtinet prudentiam:
 (Natura vt hominis Mundus est quidam minor)

Homo,
 paruus mun-
 dus.

[Et quòd nihil sit fixum & immotum manens]

Hic versus
 lacuna suspi-
 cionem affert.

Sursum eleuatur, quòd deorsum pergeret,

Fugitque famam, ceu decentem infamiam,

Ingloriúsque gloriam multam tenet.

170 Nam sunt honoratis viris conuicia,

Quæ iniuriâ laudes laceffit cluent.

A plurimis Fortuna quæ dici solet,

Fortuna sal-
 tatrici si-
 milis.

Imago saltatricis est ignobilis,

Quæ circulis suis reflexis & rotis

Figmenta vitæ statuit, vt visum sibi,

Vmbris subobscuris, quibus res non subest,

Lasciuibundâque indecorè saltitat.

Obuertit oculorum suorum pupulas

In quos amat spectare limis clanculum,

180 Statimque vultum flectit ad alios suum,

Vt gaudet aspectus vicissitudine.

Pleraque figurat, cuncta vult imitari:

At nil eorum perficit, quæ firma stant.

Verè meretrix, neminem quæ quanquam amet,

Amore fingit feruido se corripì.

Veri & ficti
 Christiani
 studia.

Alijs Magistratus, tribunalia, throni,

Quæis odia cordi, curæ & acres insitæ:

At quæis solida constansque mens natura inest,

*D. Hieron. epi.
ad Demetria.*

Preces, throni sunt, conciones & libri.
Est suaue nonnullis loquens audacter os,
Tranquillitas cordis pio & silentium.

190

*Eadem figura
sanguineas ri-
xas dixit
Horat. l. 1.
Od. 27.*

Aliis amicus liuor animi trux lues:
At aureum malum, cruentum iurgium.
Sed prælium est aduersus inuidiam probis,
Lis verò donec vapulet lis concita.

*Hippocrates
lib. 1. aphor.
3. & 4.*

Illis ciborum dulcis omnis sarcina,
Qui currus ad morbos repletionis est.
Prudentibus fames, cibúsque & potio,
Quæ insomniis mentem haud grauat mortalium.

*Simile est il-
lud Comici,
Pecuniã ne-
gligere in
loco lucrum
est.*

*D. Basil. in
epist. ad Ital.
& Gall. episc.*

Accretio pecuniæ quibusdam damna dat:
Iactura cum pietate sanctis quæstus est.
Optabilis plerisque præsentia.
Iucunda domus, inópsque delectatio:
Caduca falsæ gloriæ felicitas.

200

*V. videmus
dum gradu
indignos
suo.*

*De Stentore
Hom. Iliad.
& à quo pron.
Stentorea vox.*

*In Græcis est
iacune aut
mundi suspicio.*

At principatus, si sapimus, omne est solum:
Communis ad Thronos, sepulchráque est humus:
Ni affectionis carneæ æmulatio
Vexat, † videmus dum probos, dum non probos,
Hoc intonare voce plusquam Stentoris,
Nullis honestos dedecorari probris,
Licet quis illos obruat conuiciis.
Ast improbum ne fingere quidem vnquam iuuat,
Vt Gracculum pennis amictum non suis:
Deformitatem in moribus laudem putat.

210

Vt præterit qui nunc adest splendor citò,
Omnisque leuitas gloriæ inconstans fugit!

Se por-

Θρόνοι, παροδύχαι, ἔλθροι, καὶ βήματα.

Αλλοις παροσπινές ἑδρασύγλωσσον γόμα,

Σοφὰ δὲ σιγή καὶ γαλήνη καρδίας.

Αλλοις ἐραστός ὁ φρενοβλαβής φθόνος,

Χρυσωῖν δὲ μῆλον ἢ φονοσαγῆς ἔεις.

Τοῖς δ' αὖτε σεμνοῖς ἢ χεῖ φθόνου μάχη,

Εἰς δὲ μέγρι τῷ πατάξαι τιῷ ἔειν.

Καὶ τοῖς μὲν ἰδύ τ' ἔσφῆς τ' φορμίον,

Τὸ πρὸς νόβεις ὄχημα τῆς ἀπληστίας.

Σοφοῖς δὲ λιμὸς καὶ ποτήρι καὶ πρέφι,

200 Ο τοῖς ὀνείροις μὴ βαρυῶν τιῷ φύσιν.

Αλλοις ὁ πλοῦτος ζῆμοῖ τῇ παροσπινῇ.

Σεμνοῖς τ' κέρδος δισεβῆς ζῆμια.

Αλλοις παροσπινῆς ἢ παροσπινῆς,

Ο τερπνὸς οἶκος, ἢ πενιχρὰ τερπνότης,

Τὸ σαθρὸν ὑπὸ χῆμα τ' ἰόθου κλέους.

201 Τὰ δὲ φρονοῦντι πᾶσα γῆ παροσπινῆς,

202 Κοινὴ γὰρ ἡ γῆ πρὸς θεῶν τε καὶ πάφοις.

Εἰ μὴ τις λιμαῖς ζῆλος ἐν ἄρχου πάφοις.

210 Δάκη βλέποντας * ἀξίας ἀναξίους.

Τοῦ Στέντορα γὰρ ἐκβοῶσαι μαιζονίας,

203 Ὡς τῷ καλῶν μὲν * οὐ καθαριεὶον ψῆρος,

Εἰ καὶ τις ἀδελφὸς λοιδορῶν ὀπιχρῶσι.

Τὸν δ' αὖ πονηρὸν ὁδὸν μορφάσαι θελῶν.

Ὡσαυτὸν κολοῖον ἐκ περῶν ἀμφοτέρων,

Επαμνον οἶδε τιῷ ἀμορφίῳ πρόπων.

Παρέρχεται γὰρ ἡ ἀποδοσα λαμπαρῆς,

Καὶ πᾶσα δόξης ἀσατῆς κούφοτης.

γ. ἀξίας ἀναξίους. ἰσως, ἢ κατὰ λόγ. κατὰ τὸν ἀμφοτέρων.

βρίθ

V

ΕΙΣ ΜΑΤΑΙΟΝ ΒΙΟΝ.

Εκτείνεται δὲ καὶ πάλιν συτέλλεται.
Ωσαυτὸν πονηρὸς ταῖς ἤξεισι δράκων,
Δοκῆ τεταῖοται, ἔ πλέον συτέλλεται.
Ως δὲ μᾶθιμῶν τοῖς ἑσφραγιστοῖς ἔσποις,
Οφθὺ νομίζῃν, ἔ δρακόντων ἐκρήνοισι.

220

Οὕτω πέρρει πᾶς ὁ τῆ βίου δράμας,
Καὶ πᾶν ὄσκου συζολὴ τεθρυμμένη,
Ως πομφόλυξ σφύζουσα καὶ φυσαιμένη.
Καὶ πρὸς μὲν ἕψος τὸ δοκεῖν ἐπιρμένη,
Εἰδ' αὖ ἡ μικρὸν ἐν μέσῳ λεληθότως.
Ἡ κάρφος ἢ ψῖξ ἢ σαχὴν πέρρει πτεροῖσι,
Ανετράπη δ' κροθὸν εἰς τῶνανθῶν,
Καὶ τῆ βία καὶ πρῶσβολῆ σιωπῆσάλη.

230

ἀποτρο- Αλλ' ὦ διαυγὲς ὄμμα τῆς ἐκκλησίας.
φῆ πρὸς Ο πατεικὸς νοῖς, ἡ παπεινὴ καρδία.
Σέργιον Εἰ καὶ πέτη γὰ καὶ τὸν αἰθέρα πρέξῃς,
Γαπει- Ταπεινὸς ἴσθα, ἔ σωέρχη τοῖς κέτω.
ἀρχῶ Σὺ δεῖξον ἡμῖν γνωστικώτερα ἔσπω.
Πῶς ἔστιν ὄσθρῃν ἐκδρομαῖς αἰπερόφοις
Τὸ πλωχὸν ἴσθος, οὐρανόδρομον φύσθ.
Εραῖλιας δὲ πῶσ χαμαῖζήλος μὲνθ.
Ο πλωχὸς ὄσθος, καὶ πρῶσθῶται κέτω.

240

Πρῶσθῶται * συκράθη τῆ καρδία,
Ως ἔσθῶν χιτῶνα τ' ἀμῶπίας.
Εἰ ἔ καπῶσθ γὰ δὲ δροφῶν φύσθ
Ρίψαι τὰ πολλὰ τῶ πατῶν καλύμμασθ,
Τὸν φορπῶν χιτῶνα τῆ τύφῶ φέρθ.

π. πρ. μ. π.
συγγραφή.

Βείη

220 Se porrigit modò, modò se contrahit:
Immanis vt spiras draco sinuans suas,
Videtur extendi, sed arctatur magis.

Discamus hinc mores superbos, luridos
Vitare vt angues à draconibus fatos.

Prorepat omnis curriculum aui hoc modo,
Fastus & omnis delicatæ angustia:

Vt bulla saliens & tumore turgida,
Quæ elata in altum cernitur sublimior,

Quòd si minutum quid latenter excidat,
Festuca, micave, aut aquæ stilla vnica,

230 Auertitur leue istud in partem alteram,
Vnde violento cursu in arctum cogitur.

Lumen coruscum Christianorum chori,
Tu mens paterna, cor superbum neutiquam,

Volites per astra quanquam, & adeas æthera,
Te deprimis, congrederis & mortalibus:

Ostende quæ compendiosior via
It ad cubile reciproci excursibus

Inopum quidem morum, at polos penetrantium.
Porro vt plagis contrariis humilis manet,

240 Et fixus imo pauper est fastus loco.
Hinc non ineptè, ceu mea est sententia,

Plato notauit esse cordi altè insitum
Erroris hoc velamen vltimum mali.

Quantum libet enim humana natura valeat
Permotionum proiicere velamina

Pleraque, grauem fastus tamen tunicam gerit:

Mores fa-
stuosi, dra-
conibus si-
miles.

Bulle simili-
tudo cū fastus
inanitate, ex
adagio.

Homo bulla

Sergium
Patriarcham
Cōstātinop.
ab animi
submissione
laudat.

Iac. i.

Morum facili-
tatis & arro-
gantia discrimen.

Demittit ac fauces adūsque Erebi hoc malum.

Quin cæteris libidinibus emortuis,

Est fastus expers fati, vt & senij, quoque:

D. Hieronymus in epitaphio Fabiæ, Difficili, ait arrogancia, quam auro caremus & gemmis. Nam morbus hic animum afficit potissimum,

Plato in Phædro. Hoc ægra mens est, pabulum morbi istius

Draconis est virus: sagitta is læsus est

Ista, qua eadem tentat hominem lædere.

Mens namque sicut aliquis Auriga impiger,

Equos iugales regit habenis optimè:

Cupidinum permotiones efferas,

Iram cohibet, at ægrè fastum comprimit,

Et gestientem cohtinet libidinem

Metu, flagello, quo Ratio domina vitur:

Ne forte coniuurata cum socia mali

Ira, vehiculi turbet Aurigam Logum:

Et inter ambas totus existat lacer

Currus decorè fabricatus à DEO.

Desunt reliqua.

E. I. V. S. D. E. M. P. I. S. I. D. Æ. S. E. N. A.

R. I. O. R. V. M. F. R. A. G. M. E. N. T. A., E. X. S. V. I. D. A.

& aliis scriptoribus.

Suidas in voce (Stagirita.)

Ecquos duces tecum aut Stagiritas habens,

In barbarorum arua irruis felicium?

Et in verbo (σφίζω) in e. palpito, mico.

Cor tibi micat, Pelide, & animo es ebrío.

Facit

Βείη δὲ τῆτο μέγρι τ' ἄδου πύλης.

Μᾶλλον δὲ πύτων τῆ παθῶν νεκρομύλων,

Τύφος τελευτῶν ὅσδ' ἔμεφσαι θέλη.

250 Ψυχῆς γὰρ ἔστιν ὡς τὸ πλῆστον ἢ νόσος,

Καὶ νοῖς ὁ πάγων, ἢ νομῆ δὲ τῆ παθῶν

Ἴος δράκοντος· ὃ γὰρ ἐβλήθη βέλφ,

Τούτω πρῶσκειν ἐπὶ τὸν ἀνδραποῦν θέλη.

Ο νοῖς γὰρ ὡσπερ ἀσφδῆς ὀπιστάτης

Γῶλεις ἔχοντι συμφορὰς εἰθισμένους,

Τὰ δυσχερῆτα τῆ παθῶν κινήματα,

Τὸν θυμὸν ἄλγῃ, τὸν δὲ τύφον δυσκέλω.

Επιθυμίαν δὲ πρῶσδραμεῖν ἠπειγμένω

Τῆ τῆ λόγου μάστιγι συτέλλῃ, φόβῳ.

260 Μήπως ὁμοφρονοῦσα τὰ στωεργάτη

Θυμῷ, παράξῃ τὸν διαφορῶν λόγον

Μέτῳ δὲ τῆσιν * ἄρεθῆ πεφυρμένον

Οχημα λαμπερὸν ἐκ θεοῦ πεπηγμένον.

Λεῖπει τ' ἄλλα.

ἴσ. τούτω.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ

Ἰαμβοί πινες ὡδ' Σουίδα, ἔ δ' ἄνων

διεισοκόμενοι.

Σουίδ. ἐν τῆ (Σταγειρίτης) λέξῃ.

Ποίους σταγειρίτας ἢ Σταγειρίτας ἔχον

Επὶ ἄλλοις εἰς γλῶσσι τυχευῶν βαρβάρων;

Ἐν τῆ (σφύζω)

Σφύζης Αχυλλῶ, καὶ μεθύσκη τὰς φρένας.

V iij

Εν τῇ (τέλμα)

Χερσὶ τὰ ρεῖθρα, τελματοῖ δὲ τὰς πέτρας.

Εν τῇ (Ηρακλεῖα λίθος)

Πάντας ὑφέλων, οἷα μαγνήτις λίθος,
Ἡ μᾶλλον εἰπεῖν Ηρακλείδῳ πλεῖον λίθον
Φύσιν γὰρ αὐτὸς ἤκτικωτέρων ἔχει.

Εν τῇ (ἀπόσπονδος)

Ταῦτῳ ἀφέντες πλεῖον ἀπόσπονδον μέθην,
Καὶ πᾶσιν ἰλιῶ ἀμοφύλων ἀσμέτων.

Εν τῇ (κίβδηλον)

— — — — — πρᾶγματων πάντως δύο
Κίβδηλός ἐστιν ἐργάτης εἰς ὡς λόγος.

Εν τῇ (Αρχιμήδης)

Τὰς πέντε δυνάμεις Αρχιμήδης εἰς μίαν
Ὀλκὴν σωματίας, εἰς τὸ κινήσαι μόλις
Τῶν δυσπραγίων ἄξοχῶν τὰ φορτία.

Εκ τῆς Νικηφόρου, βιβ. ιη, κεφ. μη.

Ψηφίζεται ἑατὴν μίαν τε καὶ μίαν
Εἰ γὰρ μίαν τε ἔμια λέγῃς μίαν,
Γῆρας τὸ λεγθὲν γίνεσθαι ἔμια παιδίοις.

Εκ τῆς Γεωργίου τῆς Κεδρῖνος, πρὸς
Ηρακλείου ἀδελφίπορος.

Μηγεβαφὲς πέδιλον εἰλίξας, πόδα
Βάψας ἐρυθρὸν Περσικῶν ἔξ αίμάτων.

Idem in vocabulo (τέλμα) i. e. palus.

Facit ex aquis arua & paludem è cautibus.

In prouerbio, Herculis lapis.

Omnes trahit non aliter ac Magnes lapis,

Aut Herculanus, si vocare sic velis:

Namque attrahendi vim efficaciorẽm habet.

In dictione (ἀπόρωνδος) i. e. odiosus, infestus.

Hanc deserentes crapulam infestissimam,

Turamque totam barbarorum carminum.

In nomine (κίβδηλον) i. e. adulterinum.

—Vt cumque res planè duæ,

Adulterinus ceu artifex sermo vnus est.

In Archimede.

Cùm quinque vires Archimedes vnicam

In machinam conferret, vt sic ponderis

Immanis onera de loco vix truderet.

Ex Nicephoro, lib. 18. c. 48.

Decernit ocyus vnicamque & vnicam:

Nam si vnicam rem, & vnicam, vnam dixeris,

Magnum mouebunt dicta risum paruulis.

Ex Georgio Cedreno in Heraclio, Imp.

Nigrore tinctum cùm trahas foccum, pedem

Rubore tinges Persico de sanguine.

*Hos etiam
versus citat
Nicetas Chon.
l. 10. Thes.
orthodox. fid.
aduersus Mo-
nophysitas.*

Item in vocabulo (verba) i. e. palus.
 facit ex aquis suis & paludum & canibus.
 In proverbio, Herculis lapis.
 Omnes trahit non aliter ac Magnes lapis.
 Aut Herculanus, si vocare sic velit.
 Namque archibedi vim efficitorem habet.

In dictione (verba) i. e. odiosa, infelix.
 Hanc debentis crepulam infestissimam.
 Tunc inque totam barbaram certantur.

In nomine (verba) i. e. caliginum.
 Vt inque res plane duc.
 A dulcibus cum arte lex lenio vult esse.

In Archibedi.

Cum quibus vires Archibedi viciant.
 In machinam conferret, ut de ponderis
 Inanis onera de loco vix traheret.

Ex Virgilio, lib. 8. c. 48.

Decurrit ocyus viciantque & viciantur.
 Nam si viciant rem, & viciant, vana dixeris.
 Magnam mouebant dies tunc parvitas.

Ex Georgio Citharo in Heratio, lib.

Nigro tinctum cum trahas locum, pedem
 Rabore ringes Persico de sanguine.

Item in
 vocabulo
 palus
 facit
 ex
 aquis
 suis
 &
 paludum
 &
 canibus.
 In
 proverbio,
 Herculis
 lapis.
 Omnes
 trahit
 non
 aliter
 ac
 Magnes
 lapis.
 Aut
 Herculanus,
 si
 vocare
 sic
 velit.
 Namque
 archibedi
 vim
 efficitorem
 habet.